

HUS-Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 10	s. 1/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 1.1.2018	
Vatsan natiiviröntgen			

Vatsan natiiviröntgen

Kirjaaminen

JN3AA Vatsan natiiviröntgen

- **Thorax ja vatsan natiiviröntgen: GD1AA ja JN3AA**
Vaihtoehtoiset thorax-kirjaukset:
Thoraxin natiiviröntgen, 1 projektio **GD1PA**
Thoraxin natiiviröntgen makuuasennossa **GD1QA**
- **Thorax ja vatsan natiiviröntgen röntgenosaston ulkopuolella: GD1UA ja JN3AA**
 - samalla kuvauskerralla tehtyihin kuvauksiin ei kirjata natiivilisätyötä
- **Nasojejunaaliletkun tai PEG-letkun paikan tarkistus: JN3AA**
 - Oheistoimintoihin ja palveluihin ”Muu lisätyö” varjoainekulusta, kommenttiin syy lisälaskutuksesta.
 - Kuvaan merkintä annetusta varjoaineesta ja määrästä. Annettu varjoine kirjataan kirjausohjeen mukaisesti.

Huomioitavaa

Thorax-kuva natiivivatsan yhteydessä:

- 16-vuotta täyttäneeltä kuvataan thoraxin PA/AP, jos keuhkokuvausta ei ole lähetteessä pyydetty.
- Mikäli thorax-kuva on tuore, ei PA/AP-kuvaa välttämättä tarvita. Konsultoidaan aina radiologia tai lähettävää lääkäriä.

Neste/kaasupintojen erottumiseksi:

- Potilaan tulee olla pystyasennossa 10–15 minuuttia ennen kuvausta.
- Potilas, joka ei pysty seisomaan, makuutetaan vasemmalla kyljellä 10–15 minuuttia ennen kuvausta. Myös kuvaus vasemmalla kyljellä.

(Naso)jejunaaliletkun paikan tarkistus röntgenosaston ulkopuolella

- Vain lääkehoidon perusosion suorittanut hoitaja voi radiologin tai hoitavan lääkärin määräyksestä antaa varjoaineen potilaalle.
- Letkun pää vaihtelee, varaa 2 x 20 ml luer ja luer-lock –ruiskut.
- Matalaosmolaalista varjoainetta 20 ml letkuun ruiskutettuna. Kuvaus heti varjoaineruiskutuksen jälkeen. Kuva rajataan niin, että mahalaukku ja pohjukaissuoli ovat kuvassa.
- Kuvauksen jälkeen letku huuhdellaan vähintään 20 ml:lla vettä.

Jos koko kuvattava alue ei mahdu yhteen kuvaan:

- otetaan seisten kuva palleankaarista alaspäin ja makuukuva siten, että häpyliitos on kuvassa

Kuvaamisessa huomioitavaa

- eksponointi kevyen sisäänhengityksen jälkeen
- PA/AP kyljellä maaten kuvataan vasemmalla kyljellä. Selinmakuulla horisontaalisesti kuvattaessa ensisijassa vasen kylki kuvailmaisimeen.
- kuvaustapa merkattu kuvaan
- Kuvausetäisyytenä voidaan käyttää 2 m

HUS-Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 10	s. 2/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 1.1.2018	
	Vatsan natiiviröntgen		

Projektiot

Aikuiset

Kävelevä potilas	Vatsa PA: seisten Vatsa AP: maaten Thorax PA: seisten
Vuodepotilas	Vatsan AP Vatsan kylkikuva: potilas makaa vasemmalla kyljellä, <u>tai vatsan sivu:</u> horisontaalisätein, kun kylkikuvaa ei voida ottaa. Thorax AP
Letkun paikan tarkistus	PA/AP nenämahaletkun paikan tarkistus ilman varjoainetta, nasojejunaaliletku: letkuun 20 ml matalaosmolaalista varjoainetta
Vierasesine-epäily	Vatsan AP maaten, jonka perusteella radiologin tai lähettävän lääkärin harkinnan jälkeen kuvataan muita projektioita.

Lapset

Peruskuvauk (palleakaaret ja peräsuoli kuvassa)	<u>Vastasyntynyt vuodeosastolla:</u> Vatsa AP maaten (jos thorax pyydetty, thorax ja vatsa maaten samaan kuvaan) Perforaatiota epäiltäessä erikseen pyydetäessä AP vasemmalla kyljellä horisontaalisätein tai sivu selällään horisontaalisätein, jos potilasta ei voi kääntää (tehohoidossa oleva potilas)
Akuuttivatsa (palleakaaret ja peräsuoli kuvassa)	Vauva tai lapsi röntgenissä: Vatsa AP maaten Vatsa PA/AP seisten (tai vasemmalla kyljellä horisontaalisätein)
Vierasesine-epäily	Vatsa AP maaten jos vahva epäily, eikä vierasesine näy mahakuvassa kuvataan thorax PA/AP seisten tai maaten siten, että nenä-nielu on kuvassa.

Kuvaustekniikka

Kuvausjännite	Aikuiset vatsa: 75–85 kV Aikuiset thorax: 125–135 kV Lapset vatsa: keskiset 70 kV, muut 75–81kV
Fokus	Iso
Hila	Yli 30 kg: käytetään

Liittyvät ohjeet

HUS-Kuvantamisen ohjeistus

- [Potilaan tunnistaminen ja tutkimuksen henkilötietojen varmistaminen](#)
- [Hedelmöittymiskäisen naisen kuvantamistutkimus](#)
- [Natiiviröntgentutkimusten yleisohje](#)
- [Potilaan avustaminen röntgentutkimuksissa](#)
- [Potilaan säteily suojaus röntgentutkimuksissa](#)
- [Tutkimuksen ja toimenpiteen kirjaaminen](#)
- [Vatsan natiiviröntgen, hyvän kuvan kriteerit](#)
- [Vatsan anatomia, natiiviröntgen](#)

HUS-Kuvantaminen	MENETTELYOHJE	Versio: 10	s. 3/3
Radiologia	Natiivi	Voimaantulopäivä: 1.1.2018	
	Vatsan natiiviröntgen		

Lisätietoja antaa

Natiiviohjetimi ja kehittämispäällikkö Eija Vartiainen

Laatija: Merja Wirtanen

Muut laatijat: Maria Einola;Annikki Leinonen;Hanna Pietikäinen;Antti Pitkänen;Raija Seuri;Tomi Suo-Yrjö

Liittyy tutkimuksiin: JN3AA Vatsan natiiviröntgen;

Liittyy tutkimusryhmään:

Lisätieto: Muutos edelliseen: poistettu 'ilman lausunto' -nimike (ei ole), lisätty maininta kuvamaisesta 2 m etäisyydellä

Jakelu, intranet: Natiiviprosessi > Ohjeet omalle henkilökunnalle > 1_Natiivikuvantamisen ohjeet > 3_Vatsan ja lantion natiiviröntgentutkimukset

internet: [Ammattilaiselle](#) > [HUS-Kuvantamisen ohjeet](#) > [Natiivitutkimukset](#) > Röntgenin menettelyohjeet